

УДК 392.3

НЕРІВНИЙ ШЛЮБ У СУЧАСНОМУ РАКУРСІ**А. І. Лесін**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57*

Викладено багатолітній досвід вивчення проблем інституту шлюбу, зокрема нерівного, як соціального явища, який породжує дисгармонії і конфлікти сімейного життя, процеси шлюбних розлучень, кримінальні дії, іноді з сумними наслідками для подружжя. Питання кохання, інтимних відносин, дітонародження, подружнього життя завжди хвилювали, хвилюють і будуть хвилювати людство. У стосунках між чоловіком і жінкою необхідно пам'ятати народну мудрість: «не плюй у колодязь, з якого потім зможеш напитись» та «ніколи не говори ніколи». При цьому також цитуємо класика «Любови все возрасты покорны...» та нагадуємо, що «Ми перестаємо кохати не тому, що старіємо, а старіємо ми від того, що перестаємо кохати!» Будьмо уважними та дбайливими один до одного, бо життя наше єдине та неповторне!

Ключові слова: *кохання, шлюб, подружжя, інтимне життя, дисгармонії, конфлікти.*

В епоху однобічної моралі на користь чоловіків у суспільстві насаджувалося поняття, що кожна жінка мусить червоніти від думки, що вона є жінкою. Але ні один чоловік не був спалений на вогнищі за те, що мав стосунки з жінками-“відьмами”... Для жінки до шлюбу була обов'язковою цнотливість, а в шлюбі подружня вірність до кінця свого життя. Якщо чоловік помер першим, то його жінка не мала права знову взяти шлюб (в деяких державах).

В Біблії сказано, що інтимне спілкування є не тільки органічним злиттям в “єдину плоть”, але й відображенням духовних та моральних відносин двох особистостей.

Вважають, що таїнство шлюбу виникло в IX сторіччі під егідою церкви. Без вінчання шлюб не визнавався дійсним. До церковних шлюбів жінка вважалася наложницею та, навіть, не визнавалася родичкою!

Але чому ж деякі жінки полюбляють злодіїв, монстрів, авантюристів різного плану, “не таких, як всі”, “Остапів Бендерів”, взагалі одіозних чоловіків, тиранів різного ґатунку, які нерідко бувають сильні і духом, і тілом? А колись відомі вчені вважали, що жінкам не можна довіряти владу, оскільки вони декілька днів на місяць живуть емоціями, а не розумом. Образливо казали, що у жінок “курячий мозок”, і взагалі вони мусять знати лише “kirchen, kuchen, kinder”!

Деякі дослідники і досі вважають, що в жінках закладена мазохистська тенденція підкорятися особливостям партнера. І навіть сексуаль-

ні пари, де жінка трохи мазохистка, а чоловік трохи садист, бувають гармонічними, існуючими тривалий час, навіть щасливими, з їх точки зору. А це для жінок такого роду головне, вони не рахуються із суспільною мораллю. Для них важлива пристрасть сильного чоловіка, а не опіка м'якого, пухнастого супутника життя. Звичайно, є різні категорії жінок. Особливо за останні роки прогресує явна тенденція до влади на всіх її шаблях. Ми постійно стверджуємо, що активно відроджується матріархат в його новому, кращому варіанті. Жінці природою дано керувати в сім'ї, вона є визнаною берегинею родинного вогнища.

За розумними жінками майбутнє, вони очолять з часом суспільство, наше земне існування як МАТЕРІ ВСІХ НАРОДІВ! Дай Боже, щоб їм вистачило здоров'я, сили та вміння це здійснити. А чоловіки тільки виграють від того, а саме: багато всіляких турбот, в т.ч. вселенських, впаде з їхніх уже "не могутніх плечей"! Вони мусять стати добрими виконавцями, надійними помічниками жінок. Така програма починає працювати вже в новому матріархаті – суспільно-політичному ладі, етапі сучасного прогресивного суспільства, в якому домінують жінки.

«Досконала жінка» – це наукове визначення, основою якого є тотальна натуральність, але вона не завжди є доброю ознакою для конкретної жінки, яка може мати багато облич своєї суті залежно від різних обставин, котрі можуть змінюватися та суттєво впливати на неї, не рахуючись з її бажаннями та можливостями. Красиві та ще й розумні жінки – не таке вже часте явище, як би хотілося! І хоча ця мета не для всіх є досяжною, але треба намагатися наблизитися до неї заради удосконалення, що є необхідною умовою позитивного прогресу, який також обумовлює якісне життя.

Лише фізично жінка ще відрізняється від чоловіка, але щодо психології, то за останні десятиріччя й у цьому плані спостерігаються дивні зміни. Сучасні жінки, зокрема бізнес-леді, переймають не тільки професії, а й риси чоловічої поведінки, а також манери одягатися, нерідко першими проявляють ініціативу в сексуальних відносинах тощо. У той самий час такими жінками надається значна перевага гедоністичним відчуттям, які якісно збагачують інтимне життя. Але для більшості "слабкої статі" залишається бажання зберегти жіночність, мати міцні зв'язки в створенні сім'ї, бути матір'ю.

Для сучасної жінки також має суттєве значення чоловік як в цілому, так і його конкретна особистість, цікаві індивідуальні риси характеру та поведінки. Вона й далі бажає "любити вухами", водночас емоційно реагує на зовнішній вигляд партнера, оцінюючи його конкретну поведінку, мужність, вміння постояти за себе та за неї в життєвих колізіях.

Жінки різної, особливо нормальної статевої орієнтації мріють та намагаються зустріти сексуального партнера, який би зміг здійснити її бажання. Нерідко вони "застрягають" в еротичній фазі лібідо і це багатьох з них влаштовує певний час, іноді довготривалий. Це відбувається при умові відповідного, хоча й далеко не ідеального партнера.

Життя свідчить, що здорові, щасливі жінки, яким посміхається удача в побуті, сім'ї, партнерстві, менш за чоловіків намагаються змінювати партнера та й зрада з їх боку зустрічається рідше. Але в житті все відбувається в залежності від конкретних обставин.

Жінки є більш розбірливі у виборі партнера, друга, супутника життя. Хоча й кажуть, що жінки прагнуть бути “слабкою” статтю, щоб їх обирали, ними керували, однак ця так звана пасивність є чисто жіночою прихованою активністю.

Шлюб є апофеозом любові, як судити про життя за любовними романами. А як за статистикою розлучень, то узи Гіменея є кращим засобом від любовної лихоманки! Шлюб без кохання, він же шлюб – за розрахунком. Де немає любові, там є користь, вигода! Мабуть із позиції філософії фактично немає шлюбу без розрахунку. Навіть шлюб за сильними почуттями не є винятком, тому, що, бажаючи з'єднати свої життя в одне, молоді обов'язково на щось розраховують. Хоча цей розрахунок може проходити поза їх свідомістю. А хіба вони не розраховують жити в мирі і злагоді, що будуть підходити одне одному? Що їх життя наповниться новим змістом, духовно збагатиться? Іноді підраховують, навіть, скільки і коли дітей народиться. Причини, з яких беруть шлюб, бувають різні: почуття симпатії і вдячності, співчуття, бажання позбутися страху лишитись на самоті, іноді необхідність, навіть випадковість

Майже три тисячі років тому грецький мудрець казав: “Все оглянь добре, щоб не сміялися сусіди, коли одружишся”. У лицарські часи шлюб не пов'язувався з коханням, а воно із шлюбом. Ще в недавні часи таку “розкіш” могли собі дозволити далеко не всі.

Сьогодні почуття любові має велику свободу, тому шлюб, побудований на коханні, став швидше звичним, а не винятком. Але і шлюб “не по любові” не є обов'язково нещасливим, буває, навпаки, більш міцним. Що важче пережити: кохання без відповіді до тебе, чи навпаки? «Хочу бути коханим (коханою), а що стосується взаємності, то це справа мого партнера, який мусить змиритися, пристосуватися до мене...». Із цього приводу кажуть: “Там, де шлюб без любові, буде і любов без шлюбу”. Тоді, що таке кохання? Л. Толстой сказав: “Скільки є сердець, стільки є і видів любові”. Існує понад 14 тисяч літературних визначень любові та ще 5 тисяч афоризмів тільки російською мовою. “А любви все возрасты покорны...”

Якщо людина не може жити без іншої, то це в побуті і називають коханням, яке, як різновид, не подібне на інше. Є, звичайно, чимало людей, які не здатні кохати особливо, “по-справжньому” – дуже яскраво, занадто палко. Але вони можуть відчувати набагато сильнішу прив'язаність до партнера, ніж людина з гарячим серцем. А, може, цього якраз і треба для “простого сімейного кохання”? Деякі люди свою любов прогавили, проспали, то вчилися, працювали, то чекали принца чи принцесу. Прив'язаність породжує пристрасть, але чи вистачить її, щоб пройти крізь кригу нелюбові? А чи є у вас терпіння, щоб не сприйняти

надлишок любові до себе за настирливість, “сентиментальність” партнера? Чи не станете засуджувати його, що приніс себе в жертву? “Принести жертву – справа невелика. Величне в тому, щоб знайти джерело щастя в самій жертві” – писав В. Белінський.

Відносини жінки і чоловіка мають свої ритми і цикли, про що відомо з літератури і не тільки популярної. Кажуть, що життя – це рух, ритм, день і ніч, тепло і холод, літо і зима, весна та осінь... Чомусь більшість людей вважає, що в житті сімейному все повинно бути тільки добре, а щось інакше сприймається як невдалі відносини, нещасливий шлюб. Це те саме, що від погоди чекати тільки добрих сонячних днів.

Активно крокуючий новий матриархат з його позитивними якостями суттєво впливає на всі аспекти людського існування, в т.ч. на інтимне життя, в якому багато залежить від чеснот сексуальної, розумної жінки. Право на життя і сексуальне здоров'я – фундаментальне право людини незалежно від віку, необхідна умова його соціального та особистого розвитку. Висока якість народжуваності позитивно впливає на долі всього живого на Землі. Справжня людська любов гальмує старіння та підвищує якість життя людини. Землян вже більше 7 млрд.! Зміни суспільства суттєво впливають на людські відносини, зокрема інтимні, які чим далі є залежними від урбанізації, яка неоднаково впливає на усі сторони життя. Вміння дружити з природою, активне сповідування здорового способу життя є важливою гарантією його якості в різних аспектах, в тому числі і сексуальному.

Сексуальні відносини завжди були, є і будуть тому, що люди народжуються з певним ступенем сексуальності та вмирають з нею в індивідуальній формі, яка притаманна кожній людині! На будь-який запит завжди є чи народжуються відповідні пропозиції в залежності від об'єктивних та суб'єктивних причин.

Нерівний шлюб зараз не шокує. Чимало відомих людей відважуються на такий союз, показуючи світові позицію – «а що поганого у нерівному шлюбі, і, взагалі, ми не вважаємо себе білими воронами». Нерівний шлюб не можна назвати виключно проблемою сучасності, це соціальне явище існувало задовго до сексуальної революції, в інших суспільних формаціях. Сьогодні в Україні кожна шоста пара, різниця у віці яких 15-20 років, вирішує офіційно задекларувати свої стосунки. Уявіть, – вони прожили разом два десятиліття, їхні діти вже починають самостійне життя, раптом він каже, що йде до молоді, що закоханий і не може жити без юної, наївної дівчинки. У нього за плечима статус успішного чоловіка, у неї – домогосподарки.

Він – солідний мужчина зі сивиною на скронях, маленьким пузом від пива, неправильного харчування та недостатнього фізичного навантаження, але воно не заважає йому гордо виходить з дорогої машини, маючи чималі грошенята, котедж. Вона – молода довгонога блондинка з холодним обличчям ляльки без особливих інтелектуальних можливостей, поки що бідненька і т.п. Нині кількість нерівних шлюбів невпинно росте. Мабуть їх ще більше, якщо не брати до уваги статистику, не усі ж

хочуть узаконювати стосунки, живуть у так-званому «громадянському шлюбі». Найчастіше зустрічаються пари, коли йому від 40 років, їй від 20. Нерівний шлюб – соціальне явище, яке все більше поширюється у матеріалізованому суспільстві, вважають фахівці. Люди женуться за хорошим та легким життям. “Та хіба нормальна жінка погодиться існувати у золотій клітці”, – обурюються професіонали з великим життєвим досвідом. У побутовому уявленні нерівний шлюб тільки такий, коли хтось із партнерів старший за віком. Однак вчені називають ще кілька суттєвих причин вважати шлюб нерівним – фізіологічну, психологічну, соціальну, ментальну, релігійну, політичну, фінансову тощо. На думку фахівців, зокрема сексологів та психологів, сучасна жінка мріє займати вище або таке саме становище як чоловік, враховуючи активно крокуючий новий матриархат. Прикладів тому є чимало! Здавалося би, що найшвидший та найлегший спосіб досягти цього – це вдало вийти заміж за розрахунком, щоб можна поступово здійснювати свої плани, іноді непристойні, навіть підступні!

Необхідно розрізнити поняття кохання та любові. Остання має значно ширше значення. Існує любов до батьків, близьких, до професії, любов до Батьківщини. Ми переконані, що тільки справжня любов врятує людство, а не краса, яка є поняттям відносним, залежним від того: «а судді хто»? Але тільки словом кохання, яке, до речі, є у кількох слов'янських мовах, можна наректи те взаємне, неповторне почуття, що виникає між чоловіком і жінкою. На жаль, деяка частина людей дивиться на любов з позиції “як бути коханим”, не маючи бажання відповідати взаємністю. Змішуються поняття “закоханість” і “кохання”, які мають спільні коріння, але різну природу. Нараховують до 40 відмінностей любові від закоханості, яка є проявом егоїзму закоханого, у результаті чого домінує уявлення про те, що немає нічого легшого як закохатися для власного задоволення, емоцій і переживань, у той час як на практиці це зовсім не так. На нашу думку такі стосунки не є міцними, легко розпадаються.

Найбільший противник нерівного шлюбу – час. Один з партнерів старіє швидше, втрачає здоров'я, але, якщо люди дійсно кохали один одного, то такі сім'ї зберігаються. Та, попри все понад 60% шлюбів, або любовних спілок 43–55-річних чоловіків із молодими жінками, з часом розвалюються. Як правило, молодший партнер покидає старшого, створюючи ще одну сім'ю. «Якщо дід постаріє, то я матиму коханця або розведуся». Все добре починається, але погано закінчується для таких випадків. Жінка, яка пов'язує своє життя з набагато старшим чоловіком, на певному етапі їхнього подружнього життя ризикує. Бо спочатку все йде добре, чоловік старається молодитись, він слідкує за своїм здоров'ям, своєю зовнішністю, ходить у спортзал, басейн, не палить, не зловживає спиртним. В цьому є суттєвий позитив для якості їхнього життя. Старші чоловіки не воліють укладати шлюбний контракт, а молода дружина, навпаки, тому, що вона хоче мати законні права. Інша ситуація із чоловіками, які обирають собі «матусь», що для деяких чо-

ловіків це буває дуже корисним в різних аспектах! Сексологами відзначено, що молоді чоловіки іноді більш схильні закохуватись у старшу за віком, але самодостатню, авторитетну людину, ніж дівчата, які мріють лише зробити кар'єру зі старшою солідною людиною, щоб надалі будувати свідомо життя за своїм бажанням з коханим партнером.

Нами проконсультовано чимало пар, шлюб яких можна було назвати нерівним, і, констатовано факти – нерівні шлюби частіше сумно закінчуються, хоча є винятки, яких є небагато. Але ми не відкидаємо можливості, що молода дівчина чи юнак можуть закохатися у старшу людину протилежної статі, створити сім'ю та прожити щасливі роки.

Всі люди, які б вони не були сьогодні, мають проблеми, але одні пари вміють їх вирішувати, інші – ні. Деякі з часом вчать їх подолати. Треба вміти жити з проблемами, які не можливо вирішити. Якщо у нерівному шлюбі народжуються діти? Діти усе відчувають, болісно реагують на негаразди у відносинах батьків. У більшості випадків дитина приймає сторону кращого з батьків, хоча любить обох. Потім у цих дітей починаються проблеми у житті, бо вони копіюють, як правило, моделі поведінки батьків.

У стосунках між чоловіком і жінкою необхідно пам'ятати народну мудрість: “не плюй у колодязь, з якого потім зможеш напитись”, та “ніколи не говори ніколи”. При цьому також цитуємо класика “Любови все возрасты покорны...” та нагадуємо, що “Ми перестаємо кохати не тому, що старіємо, а старіємо ми від того, що перестаємо кохати!” Будьмо уважними та дбайливими один до одного, бо життя наше є єдине та неповторне! У всьому світі вельми актуальною є проблема здоров'я та якості життя людей, особливо похилого віку, яким припадає створювати нову сім'ю за принципом «громадянського шлюбу», а іноді законним шлюбом, бо так наполягає молодша за нього жінка та її родичі, особливо як наречений має що залишити у солідний спадок.

Вік – характеристика індивідуальна. Можливо і в тридцять бути байдужим до інтимного життя і, навпаки, до сімдесяти і старше залишатися палким коханцем. Любов – чарівна сила, вона може компенсувати вікові зміни. Однак любов не тільки творить чудеса, але і диктує певні обов'язки, особливо це стосується партнерів із значною різницею віці. Для жінок особливо важливим є її зовнішній вигляд та уміння красиво себе запропонувати, що є мистецтвом любовних відносин, які можуть бути вельми різними, нестандартними, дуже привабливими для чоловіків, в т.ч. і молодих. А ось чоловічина повинен завоювати жінку досвідом, інтелектом, вмінням знайти «родзинку» в жінці. Звичайно же, він повинен бути в пристойній психічній, фізичній та сексуальній формі, однак не за рахунок здоров'я і постійних стимуляторів. Мастерс і Джонсон наводять дані про те, що сексуальні стосунки в постменопаузі служать кращим захистом від старіння статевих органів, оскільки сприяють створенню сприятливого психічного і гормонального фону. Здатність отримувати оргазм, особливо кліторний, може зберігатися і після 60 років, проте сексуальний акт має бути ніжнішим. Чоловікам після 60 років

не слід, що б то не сталося, прагнути до еякуляції. Даоїсти, взагалі після 60 років не еякують, тим самим зберігаючи надовго життєву енергію «чи». Це ж проповідують тантристи. Досвідчений чоловік може принести партнерці радість умілими і ніжними пальцями, мовою і іншими способами, які не вимагають обов'язкової і достатньої ерекції пеніса як такої.

Як відомо, поняття «норми» в інтимному житті існує у відношенні до конкретної пари тому, що інтимна функція є парною, на відміну від багатьох інших функцій людини. Норма – це коли приємно обом партнерам, а як ви цього досягаєте – це ваша особиста справа тому, що тут всі засоби годяться, якщо вони позитивно сприймаються обома сторонами.

Є в сексології і таке поняття як сатисфакція – повне задоволення інтимним життям, найвища оцінка, яка висловлюється обома особами (партнерами): «Мені дуже добре від того, що добре тобі». Треба усвідомити, що він і вона однаковою мірою відповідальні за гармонію в інтимному житті. Але в людських відносинах взагалі, а в сексуальних, зокрема, неможливо довго зберігати існуючі стосунки, якщо їх постійно не вдосконалювати. Тому ті, хто намагається тільки зберегти старе – постійно втрачають, бо спрощеність почуттів, встановлений стереотип дій перетворюють інтимну близькість в «одну і ту ж мелодію», в котрій заздалегідь все відомо. На жаль, у житті переважають такі ситуації, коли ніхто перший не наважується проявити хоч будь-яку ініціативу, бо боїться, що інший його неправильно зрозуміє. Якщо чоловік не наважується, то навіть буде краще, коли це зробить жінка. Особливо це стосується повторних шлюбів. Більше шансів на успіх тут має ситуація, коли саме жінка «бере цю справу у свої руки» в прямому та переносному розумінні слова. Звичайно, у житті подружжя лідером може бути кожен, залежно від обставин. Останні мають дуже важливе значення для реалізації взаємного бажання.

Наука і життя накопичили достатньо знань щодо окремих обставин та елементів, які вносять дискомфорт у гармонію почуттів. Але краще, коли подружжя виробляє свої власні індивідуальні правила. Їх створення неможливе без обговорення конкретних ситуацій між подружжям.

Жінка, як правило, реагує першою на конфліктну ситуацію тому, що є більш вразливою та емоційною. Але треба пам'ятати, що в інтимному житті не повинно бути партнера, який би був інертним, і не брав конкретної участі в даній ситуації. Незадоволення одного поступово передається іншому. І це, звичайно, ставить під загрозу гармонійність відносин, тому головним у профілактиці дисгармоній є спокійне вирішення конфлікту, але не ціною компенсації за рахунок статевої близькості, до чого частіше прагнуть чоловіки. В цих випадках психологічне незадоволення позначається ще й на взаємному незадоволенні інтимною близькістю. Адаптація подружжя якраз і ставить на меті зближення темпе-

раментів, глибину і силу потягу, тонке порозуміння. В дружніх сім'ях вміння поступатися – є ознакою сили, зрілості, а не інфантильності.

Відомо, що коливання «норми» в сексуальній сфері значніші, ніж у будь-яких інших парних стосунках людини. Тому подружжя, яке знаходиться на різних полюсах норми, відчуває труднощі взаємної адаптації. Але справжня любов, звичайно, полегшує її.

Вважають, що сексуальна близькість забезпечує тільки обмежений діапазон відчуттів. Тому саме якісний бік сексуальних взаємин може збільшити привабливість та прихильність, розвинути взаємну сексуальність, гармонію людських відносин.

Виявлення ініціативи жінкою – зробити перший крок до зближення – буває дуже корисним. При цьому не треба боятися дати зрозуміти, що любовна гра дає вам радість. Здатність проявити фантазію в сексуальному житті має особливе значення для довготривалих відносин між партнерами. Нудьга, одноманітність може притупити радість інтимного спілкування, тому активніше відходьте від рутинних прийомів, проводячи гру – експериментуйте. Хоч далеко не завжди це вдається відразу, інколи може закінчуватись комічно, тоді не забувайте про гумор. Хай буде «і грішно, і смішно». До азбуки інтимних відносин, звичайно, входять «попередні пестоші», які забезпечують так званий форшпіль – прелюдію сексуальної близькості. Чомусь у побуті вважається, що в форшпілі ініціатива мусить належати чоловікові, а сам він такої стимуляції не потребує. Це помилкова думка. В більшості випадків, особливо з віком, чоловік обов'язково мусить стимулюватися партнеркою. Якщо немає попереднього досвіду, то після ознайомлення із спеціальною літературою чи порадами сексолога, треба переходити до взаємного навчання. В цьому плані існує багато методів психотерапевтичної корекції, прийомів мануальної і оральної стимуляції геніталій, вправ для тіла і певних груп м'язів та впливів на духовну сферу.

Література

1. Агарков С.Т. Сексологія. Енциклопед. справочник / С.Т.Агарков. – Минск, 1995.
2. Бобров О.Е. Медицина (нравы, судьбы, бесправие) / О.Е.Бобров. – К.: Здоровья, 2006.
3. Берн Єрик. Психологія секса. Как достигь гармонии в любви / Єрик Берн. – Екатеринбург: ЛИТУР, 2002. – 272 с.
4. Вавренюк Р. Тайны секса / Р.Вавренюк. – Харьков: ТОВ «Торнадо», 2005. – 351 с.
5. Возианов А.Ф. Медицинская наука и практика на стыке тысячелетий / А.Ф.Возианов // Доктор. – 2001. – №1. – С. 3-10.
6. Горпинченко И.И. Вечная тема / И.И. Горпинченко // Здоровье мужчины. – 2004. – №3. – С. 3-5.
9. Горпинченко И.И. Андрологические проблемы пожилого возраста: Лекция для врачей / И.И.Горпинченко, Л.П.Имшинецкая // Здоровье мужчины. – 2005. – №3. – С. 26-36.

10. Горпинченко И.И. Андрологические проблемы пожилых мужчин / И.И. Горпинченко // Здоровье мужчины. – 2007. – №1. – С. 66-67.
11. Горпинченко И.И. Социально-психологические аспекты сексуального здоровья современной женщины / И.И.Горпинченко, М.Н.Соколова // Здоровье мужчины. – 2008. – №2. – С. 142-144.
12. Горпинченко И.И. Влияние общественной морали на интимные отношения / И.И.Горпинченко, А.И.Лесин // Здоровье мужчины. – 2008. – №3. – С. 31-35.
13. Женская сексология в повседневной практике врача акушера-гинеколога: Учебно-методическое пособие / И.И.Горпинченко, О.В.Ромащенко, С.Н.Мельников, В.В.Белооголовская. – Киев, 2007.
14. Сексуальное здоровье женщины в Украине / И.И.Горпинченко, О.В.Ромащенко, С.Н.Мельников и др. // Стендовый доклад на XII ежегодном Конгрессе Европейского общества сексуальной медицины. – Лион, 2009.
15. Экскреторно-токсическое бесплодие и его комплексное лечение с использованием препарата Зиман / И.И.Горпинченко, Л.П.Имшинецкая, Ю.Н.Гурженко и др. // Рекомендации для практических врачей. – Киев, 2009. – 18 с.
16. Классификация женских сексуальных дисфункций / И.И.Горпинченко, О.В.Ромащенко, С.Н.Мельников и др. // Здоровье мужчины. – 2010. – №2. – С. 150-152.
17. Горпинченко И.И. Сексуальная дисгармония супружеской пары: причины, диагностика, коррекция / И.И.Горпинченко, М.Н.Соколова // Здоровье мужчины. – 2010. – №3. – С. 93-104.
18. Горпинченко И.И. Бесплодный брак в Украине. Новые реальности / И.И.Горпинченко, О.Д.Никитин // Здоровье мужчины. – 2010. – №3. – С. 184-190.
19. Горпинченко И.И. Применение препарата Зиман в комплексном лечении больных экскреторно-токсическим бесплодием / И.И.Горпинченко, Ю.Н.Гурженко // Здоровье мужчины. – 2010. – №3. – С. 191-196.
20. Джоанидис П. Библия секса / П.Джоанидис. – М.: Ексмо, 2006. – 1024 с.
21. Кон И.С. Введение в сексологию / И.С.Кон. – М.,1990. – 336 с.
22. Кукурекин Ю.В. Эмоциональные межличностные аспекты сексуальной жизни / Ю.В.Кукурекин, И.Г.Петрова // Здоровье мужчины. – 2011. – №3. – С. 91-93.
23. Лесін А.І. Планування сім'ї та наш досвід викладання курсу "Проблеми сексології".Сб.тез.конф." Актуальные вопросы планирования семьи, сексологии и репродукции» / А.І.Лесін, М.Б.Пастух. – К.,1998. – С. 23-26.
24. Лесін А.І. Шлюб, і що робить його щасливим? / А.І.Лесін, М.Б.Пастух. – К.,1998. – С. 26-28.
25. Лесін А.І. Особливості та «примхи» жіночої сексуальності / А.І.Лесін // Здоровье мужчины. – 2004. – №2.

26. Лесін А.І. Роздуми про жіночу сексуальність / А.І.Лесін // Здоровье мужчины. – 2006. – №2. – С. 86-91.
27. Лесин А.И. Интимные проблемы в моральном и возрастном аспекта / А.И.Лесин // Здоровье мужчины. – 2006. – №3. – С. 52-55.
28. Лесін А.І. Проблеми етики, моралі та деонтології в практиці сексопатолога, андролога / А.І.Лесін / Здоровье мужчины. – 2007. – №2. – С. 57-59.
29. Лесин А.И. Некоторые социально-физиологические причины бесплодия супружеской пары. Есть ли перспектива дальнейшего существования человечества? / А.И.Лесин //Здоровье мужчины 2007;2:194 - 200.
30. Лесін А.І. Новий матриархат та жіноча сексуальність.Програмна доповідь на науково-проакт. конф.»Актуальні питання сексології та андрології» / А.І.Лесін. – К., 2008. – 14 листопада.
31. Лесін А.І. Соціально-фізіологічні причини безпліддя подружньої пари // Матеріали XII Конгресу СФУЛТ / А.І.Лесін. – 2008. – №573. – С. 322-323.
32. Лесін А.І. Активно крокуючий матриархат // Матеріали XII Конгресу СФУЛТ/ А.І.Лесін. – 2008. – №573. – С. 323-324.
33. Лесін А.І. Демографічна ситуація в Україні та Івано-Франківської області / А.І.Лесін, Є.А.Литвинець, А.П.Паливода // Здоровье мужчины. – 2008. – №3. – С. 216-221.
34. Лесин А.И. Принципы Тантры в современном обществе – один из путей к долголетию и повышению качества жизни человека / А.И.Лесин // Здоровье мужчины. – 2008. – №3. – С. 179-183.
35. Лесін А.І. Жіноча сексуальність у сучасному суспільстві / А.І.Лесін // Здоровье мужчины. – 2009. – №2. – С. 164-168.
36. Лесін А.І. Особливості жіночого фактору в розвитку сучасного суспільства / А.І.Лесін, Л.В.Костенко // Здоровье мужчины. – 2010. – №2. – С. 153-157.
37. Лесін А.І. Безпліддя подружньої пари – причини, діагностика, перспективи / А.І.Лесін, Є.А.Литвинець, Л.В.Костенко // Прикарпатський вісник НТШ. Пульс. – 2010. – №4(12). – С. 70-83.
38. Лесін А.І. Інтимне життя, яке воно є? / А.І. Лесін; Наукове видання за редакцією професора І.І. Горпинченка. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2011. – 303 с.
39. Лесин А.И. Что ожидает человечество в будущем? / А.И.Лесин // Здоровье мужчины. – 2011. – №3. – С. 99-103.
40. Лесін А.І. Нерівний шлюб – серйозне соціальне випробовування чи друге дихання? / А.І.Лесін / Здоровье мужчины. – 2011. – №4. – С. 156-159.
41. Любарский А.В. Женская полигамия – эволюционно-биологический подход / А.В.Любарский. – Симферополь: Таврия, 2008. – 120 с.
42. Мастерс У. Мастерс и Джонсон о любви и сексе: пер. с англ. / У.Мастерс, В.Джонсон, Р.Колодны. – 1991. – Ч.1-2. спб.

43. Пиріг Л. Скільки нас, які ми і як живемо в Україні / Л.Пиріг // Матеріали XII Конгресу СФУЛТ. – 2008. – С. 4-23.
44. Ромащенко О.В. Український конгресс лікарів-професіоналів / О.В.Ромащенко // Здоров'є чоловіка. – 2006. – №4. – С. 18-20.
45. Ромащенко О.В. Сексуальне здоров'я як складова якості життя жінки / О.В.Ромащенко // Симпозіум “жіноча сексопатологія”. – К., 17.10.2007.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 10.06.2011 р.
Рекомендовано до друку докт.мед.наук, професором Дрінем Т.М.*

UNEQUAL MATCH IN THE MODERN FORESHORTENING

A. I. Lesin

*PreCarpathian National University named Vasyl Stefanyk;
76000, Ivano-Frankivs'k, st. Shevchenko, 57*

Long-term experience of study of problems of marriage institute in particular unequal as the social phenomenon is laid out, which generates disharmonies and conflicts of domestic life, processes of marriage broad patterns, criminal actions, sometimes with the sad consequences for the married couple. Question of love, intimate relationships, ditonarodgennya, married life agitated always, agitate and will fluster humanity. In the relations between a man and woman it is necessary to remember folk wisdom: «do not spit in a well, from which then you will be able to get drunk and never speak never». Thus also we quote a classic «All ages are submissive to love...» but we remind that «We stop to love not because get older, and we get older from that we stop to love!» Be attentive and careful to each other, because the life our is unique and unique!

Keywords: *love, marriage, married couple, intimate life, disharmonies, conflicts.*